

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
6.3.2014
Taltionumero
700
Diaarinumero
685/3/13

1 (6)

Asia Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja Jyväskylän kaupunki

Päätös, jota valitus koskee

Hämeenlinnan hallinto-oikeus 1.2.2013 nro 13/0048/3

Asian aikaisempi käsittely

Jyväskylän perusturvalautakunnan alainen viranhaltija on päätöksellään 4.6.2012 hylännyt A:n hakemuksen vammaispalvelulain mukaisista kuljetuspalveluista. Päätöksessä on todettu, että A:lla on iän myötä tulleiden sairauksien vuoksi hankaluutta liikkumisessa. Häntä ei kuitenkaan voida pitää sellaisena vammaispalvelulain tarkoittamana vaikeavammaisena, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia kulkuvälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Jyväskylän perusturvalautakunnan yksilöhuoltojaosto on päätöksellään 29.8.2012 (§ 356) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään kumonnut perusturvalautakunnan yksilöhuoltojaoston päätöksen ja palauttanut asian jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat säännökset ja niiden tulkintaperiaatteet

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammaispalveluasetus) 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Hallituksen esityksessä laiksi vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä laiksi sosiaalihuoltolain 17 §:n muuttamisesta (HE 219/1986 vp) lausutaan 8 §:n yksityiskohtaisten perustelujen kohdalla, että kuljetuspalveluita järjestettäisiin sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle, joka ei vammansa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Tällaisia ovat muun muassa vaikeasti liikuntavammaiset, kuurosokeat sekä sokeat henkilöt.

Asiassa esitetty selvitys

Terveyskeskuslääkäri Päivi Sopanen on 6.3.2012 kuljetuspalvelua varten antamassaan lausunnossa todennut, että vuonna 1929 syntyneellä A:lla on sepelvaltimotauti, osteoporoosi, lisäkilpirauhasten liikatoiminta, heikentynyt sokerinsieto ja kaihi molemmissa silmissä. Hänellä on runsaasti tukirankavaivoja, ja molemmat polvet sekä kaula- ja lanneranka ovat kuneet.

A:n liikkuminen on hyvin vaikeaa ja hän kulkee rollaattoriin tukeutuen tai lyhyet matkat kävelysauvojan kanssa. Liikkuminen sisätiloissakin on varsin huteraa ja epävarmaa. A:lla on huimausta, liikkuminen on voimatonta, ja hän ottaa herkästi tukea seinistä, huonekaluista ja toisista ihmisistä. Hän pystyy kävelemään tasamaalla alle kilometrin matkan rollaattoriin voimakkaasti tukeutuen ja useita kertoja matkan aikana leväten. Ylämäet ovat mahdottomia kulkea. Lähin linja-autopysäkki sijaitsee A:n kotiin nähden alamäessä, ja rollaattorilla

tämän matkan kulkeminen sekä ylös- että alapäin on mahdotonta. A ei pysty myöskään nostamaan rollaattoria linja-autoon sisälle. Lääkärin mukaan A:n haitta-aste on 11, ja hän on moninaisista syistä johtuen liikunnallisesti vaikeavammainen. Tämän perusteella hänelle tulisi myöntää vaikeavammaisten kuljetuspalvelu.

Valituksenalaisessa yksilöhuoltojaoston päätöksessä on todettu, että A:lla on ollut aiemmin käytettävissään sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu, joka on lakkautettu. Vammaispalvelun 30.5.2012 päivätyn palvelusuunnitelman mukaan A:n lapset auttavat häntä nykyisin kauppa- ja muissa asioissa mahdollisuuksien mukaan. Palvelusuunnitelmassa on todettu, että A:lla olisi mahdollisuus päästä kerran viikossa asioimaan Vaa-jakosken keskustaan myös Poimuri-palvelutaksin avulla.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Asiassa on kysymys kuljetuspalvelujen myöntämisestä. Kuljetuspalvelujen saamiselle ei ole asetettu ylä- eikä alaikärajaa, vaan ainoana perusteena on henkilön vammasta tai sairaudesta aiheutuva tarve saada kuljetuspalveluja. Asiassa on siten arvioitava, onko A:ta pidettävä sellaisena vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilönä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia ja jolle kunnan on järjestettävä vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin nojalla kuljetuspalvelut.

A:lla on useita sairauksia, jotka hankaloittavat hänen liikkumistaan. Liikkumiskyky on heikentynyt erityisesti tukirankavaivojen ja kulumien vuoksi. A käyttää ulkona liikkuessaan rollaattoria, jonka avulla hän pystyy liikkumaan tasamaalla alle kilometrin matkan pysähtyen välillä lepäämään. Ylä- tai alamäkien kulkeminen on A:lle mahdotonta. Lääkärinlausunnon mukaan A ei pysty käyttämään julkisia kulkuvälineitä, sillä hän ei pääse pysäkille eikä kykene rollaattorin kanssa nousemaan linja-autoon.

Lääkärinlausunto osoittaa, että A:lla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän sairauksiensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. A:ta on näin ollen pidettävä sellaisena vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilönä, jolle Jyväskylän

kaupungin on vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin nojalla järjestettävä kuljetuspalvelut. Kun perusturvalautakunnan yksilöhuoltojaostolla on ollut asiasta toinen käsitys, palautetaan asia jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jyväskylän kaupunki on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja perusturvalautakunnan päätös saatetaan voimaan. A:ta ei ole pidettävä sellaisena vaikeavammaisena henkilönä, jolla on vammaispalveluasetuksen 5 §:n tarkoittamia erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

A:n terveydentilasta saatujen selvitysten sekä kotikäynnillä tehtyjen havaintojen pohjalta on voitu todeta, että hänellä on perussairautena sepelvaltimotauti, lisäkilpirauhasen liikatoiminta, heikentynyt sokerinsieto, osteoporoosi ja kaihi silmissä. Lisäksi hänellä on todettu palleatyrä, jota ei voi leikata sekä runsaasti tukirankavaivoja polvissa ja kaula- ja lannerangassa. A:lla on huimausta ja rasisushengenahdistusta liikkueessa. Liikkuminen sisätiloissa on huteraa ja epävarmaa ja A liikkuu lonkkaa aristaen ilman apuvälineitä, joskin rollaattori on varalta käytettävissä. Ulkona liikkueessaan A käyttää kävelysauvoja. Lääkäri Päivi Sopasen 6.3.2012 päivätyn lääkärinlausunnon mukaan tasamaan kävely on helppompaa (alle kilometrin matka), ylämäet ovat mahdottomia, koska liikkueessa tulee voimakas rasisushengenahdistus.

A:lla on useita sairauksia, jotka hankaloittavat hänen liikkumistaan. Hänellä ei kuitenkaan ole sellaista sairautta tai vammaa, jonka voitaisiin katsoa vaikuttavan suoraan hänen liikkumiskykyynsä siten, että se aiheuttaisi hänelle erityisiä vaikeuksia liikkumisessa.

A:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen. Selitystä ei ole annettu.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja saattaa voimaan Jyväskylän perusturvalautakunnan yksilöhuoltojaoston päätöksen.

Perustelut

Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

A:n liikkuminen on asiassa esitetyn lääkärinlausunnon mukaan hyvin vaikeaa, ja hän pystyy kävelemään tasamaalla alle kilometrin matkan voimakkaasti rollaattoriin nojaten. Asiassa saadun selvityksen perusteella A:ta ei kuitenkaan voida pitää vammaispalvelulaissa ja vammaispalveluasetuksessa tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilönä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Tämän vuoksi hallinto-oikeuden päätös on kumottava ja perusturvalautakunnan yksilöhuoltojaoston päätös on saatettava voimaan.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi

Alice Guimaraes-Purokoski (t)

Tuomas Lehtonen

Outi Suviranta

Janne Aer

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Henna Rintala

Jakelu

Päätös	Jyväskylän kaupunki, maksutta
Jäljennös	Hämeenlinnan hallinto-oikeus
	A